

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені М.П. Драгоманова

Інститут інформатики

ПРОГРАМА
вступного фахового випробування

для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр»
на базі освітньо-кваліфікаційного рівня «Молодший спеціаліст»

напрямок підготовки 0501 – «Економіка і підприємництво»
спеціальність 6.030501 – «Економічна теорія»

КИЇВ - 2011

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Вступне фахове випробування на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня 6.030501 «Бакалавр» напряму підготовки «Економічна теорія» здійснюється за програмою з «Економіки» для учнів 10-11 класів суспільно-гуманітарного профілю навчання (складена відповідно до Типового навчального плану для профільного навчання (Наказ Міністерства освіти і науки України від 20.05.2003 р., № 306)) з урахуванням інших програм для середньої освіти, рекомендованих МОН України.

На вступному випробуванні абітурієнт повинен показати знання фундаментальних засад економічного життя суспільств, економічної поведінки людини, законів та закономірностей функціонування ринкової економіки, сутності трансформаційних процесів в Україні та завдань виведення економіки на впровадження інноваційної моделі розвитку.

Абітурієнти повинні глибоко знати:

- зміст та методи предмета «Економіка» як загальнотеоретичної науки, її закони, зв'язок з іншими науками та завдання в умовах сучасної України;
- базові економічні категорії й закони, які становлять загальну основу економічної діяльності людей (суспільств);
- сутність і місце в теоретичній системі понять: потреби, виробництво, виробничі ресурси, економічний вибір, власність, економічні системи; об'єктивні чинники економічної поведінки споживачів та виробників;
- економічні категорії і явища, які становлять фундаментальні поняття ринкової економіки: сутність ринку, товарного виробництва, товару й закону вартості; сутність, функції й види грошей; механізм ринкового саморегулювання й утворення ринкової ціни, ринок факторів виробництва й формування доходів суб'єктів економічного процесу; значення та складові ринкової інфраструктури;
- економічну сутність підприємництва, організаційні форми підприємств, зміст підприємницької діяльності та її економічні результати (підприємницький дохід), фінансування діяльності підприємства; зміст, функції менеджменту та маркетингу;
- загальні риси та зміст основних макроекономічних явищ: макроекономічних рівноваг та механізмів їх забезпечення; загальних макроекономічних показників; явищ макроекономічної нестабільності (економічні цикли, безробіття, інфляція); регулюючої ролі держави через податково-бюджетну та грошово-кредитну політики;
- світову економіку, зокрема, про такі форми міжнародних економічних відносин, як світова торгівля, міжнародна валютна система, міжнародне підприємництво тощо, значення міжнародних валютно-фінансових організацій, глобалізації та участі України у світовому господарстві.

Важливим є знання абітурієнтами суті економічних процесів в Україні в трансформаційний період, зокрема, проблем роздержавлення та приватизації, створення ринкової інфраструктури, формування доходів населення, державного регулювання економіки, бюджетно-фінансової політики та грошово-кредитного регулювання.

Фахове випробування з економіки проводиться за стобальною системою оцінювання за білетами, кожний із яких включає 5 завдань: 3 теоретичні питання, 1 тест, 1 вправа.

**Рейтингова шкала оцінювання
знань, умінь і навичок абітурієнтів на базі освітньо-кваліфікаційного рівня «Молодший спеціаліст» при фаховому випробуванні на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» з економіки та підприємництва**

Кількісна характеристика відповіді за стобальною шкалою (балів)	Рівень знань	Оцінка за шкалою УЦОЯО
90-100	Високий	190-200
80-89	Достатній	163-189
70-79		143-161
65-69	Задовільний	133-142
60-64		124-132

**Критерії
оцінювання відповідей абітурієнтів Інституту інформатики на фаховому випробуванні з «Економіки» для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» (напрямок підготовки «Економіка і підприємництво», спеціальність «Економічна теорія») на базі «Молодшого спеціаліста»**

Рівень	Кількісна характеристика рівня в балах за шкалою УЦОЯО	Характеристика відповідей абітурієнта	
		На питання теоретичного змісту	На питання практичного змісту (тест, вправа)
Високий	190-200 балів	Абітурієнт дав повну і розгорнуту відповідь на питання білета, яка характеризується логічністю і послідовністю суджень; розуміє сутність економічних законів і категорій, їх взаємозв'язок, самостійно робить логічні висновки і узагальнення, показує здатність використовувати альтернативні погляди на економічні явища, використовує у відповіді фактичний та статистичний матеріал, дані про сучасні проблеми соціально-економічного розвитку України.	Відповідь на питання тесту та вправи правильна і ґрунтовно пояснюється.
Достатній	143-189	Абітурієнт дав повну і розгорнуту відповідь на питання білета, але допустив деякі неточності або помилки непринципового характеру; продемонстрував розуміння економічних явищ, законів та категорій на рівні аналізу властивостей; помітне прагнення абітурієнта логічно розмірковувати при відповіді на питання білета.	Відповідь на питання тесту та вправи правильна, але пояснюється поверхово.
Задовільний	124-142 бали	Відповіді на питання білета носять фрагментарний характер, характеризуються відтворенням знань на рівні запам'ятовування; абітурієнт поверхово	Відповідь на питання неточна чи неправильна, але абітурієнт,

		розкриває економічні явища, закони і категорії, не встановлює їх взаємозв'язок, не знає альтернативних підходів, недостатньо використовує практичний матеріал, в тому числі України, фактичні дані.	пояснюючи її, показує здатність осмислити свою помилку і вийти на правильний варіант.
Низький	100-123 бали	Відповідь абітурієнта має поверховий, безсистемний характер і не розкриває сутності питань; абітурієнт допускає грубі помилки, перекручення змісту, недбалу форму викладу.	Відповідь на питання неправильна, абітурієнт не має достатньої підготовки, щоб внести в неї корективи.

Шкала переводу рейтингових показників нормованої університетської шкали оцінювання в стобальну шкалу оцінювання Українського центру оцінювання якості освіти:

Нормована стобальна університетська шкала	Стобальна шкала оцінювання УЦОЯО
60	124
61	125
62	127
63	129
64	131
65	133
66	135
67	137
68	139
69	141
70	143
71	145
72	147
73	149
74	151
75	153
76	155
77	157
78	159
79	161
80	163
81	166
82	169
83	172
84	175
85	178
86	181
87	184
88	186
89	188
90	190
91	191
92	192
93	193
94	194
95	195
96	196
97	197
98	198
99	199
100	200

Програма вступного екзамену з «Економіки»

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Тема 1.1. Предмет і метод економічної науки

Економіка як сфера життєдіяльності людей і об'єкт економічного дослідження. Виробництво, розподіл, обмін, споживання. Обмежені ресурси і безмежні потреби. Економічні відносини, їх суб'єкти.

Предмет економічної науки. Мета економічного дослідження. Економічні закони та необхідність їх пізнання.

Еволюція поглядів на предмет економічної науки.

Функції економічної науки. Значення економічних знань для суспільства та окремої людини. Позитивна та нормативна економіка. Значення економічної науки в умовах сучасної України.

Методи економічного дослідження. Роль абстракції. Індукція та дедукція. Гіпотеза. Моделювання. Розроблення економічної політики.

Зв'язок економіки з іншими науками про суспільство, природу і людину.

Тема 1.2. Економічні потреби та економічні інтереси

Зміст економічних потреб. Їх класифікація. Розвиток потреб. Поняття безмежності потреб.

Споживчі блага як засіб задоволення потреб. Структура споживчих благ. Корисність споживчого блага. Граничне споживче благо і гранична корисність. Закон спадної граничної корисності. Споживчий вибір.

Економічні інтереси, їх роль у задоволенні потреб. Види економічних інтересів. взаємозв'язок і суперечності інтересів. Завдання суспільства у поєднанні інтересів.

Тема 1.3. Виробництво та його фактори

Економічний зміст виробництва. Основні елементи виробництва: праця, предмети праці, засоби праці. Продукт як результат виробництва.

Структура виробництва. Матеріальне і нематеріальне виробництво. Первинне, вторинне і третинне виробництво.

Фактори (ресурси) виробництва: земля, праця, капітал, підприємницька здатність. Організаційні форми виробництва: поділ праці, обмін діяльністю, управління.

Розвиток виробництва. Технологічні способи виробництва. Технологічний спосіб виробництва в Україні.

Тема 1.4. Ресурси виробництва та проблема економічного вибору

Ресурси виробництва, їх види. Відтворювані та невідтворювані ресурси. Обмеженість ресурсів.

Ефективність використання ресурсів. Повна зайнятість і повний об'єм виробництва. Крива виробничих можливостей. Альтернативні варіанти використання ресурсів. Альтернативна вартість.

Вибір оптимального варіанту використання ресурсів і економічне зростання. Оптимізація структури виробництва. Технічний прогрес. Закон

спадної продуктивності факторів виробництва. Економічна поведінка виробника.

Тема 1.5. Відносини власності

Економічний зміст відносин власності. Об'єкти власності. Домінуючий об'єкт власності. Суб'єкти власності. Зв'язок власності з виробництвом. Право власності.

Форми власності. Еволюція форм власності. Тенденції розвитку відносин власності у розвинутих країнах.

Реформування відносин власності в Україні. Роль роздержавлення та приватизації економіки у становленні нової системи відносин власності.

Тема 1.6. Економічні системи

Сутність економічної системи. Типи та еволюція економічних систем.

Економічні системи ринкової та адміністративно-командної економіки, принципи їх функціонування та моделі економічного кругообігу.

Змішана економіка розвинутих країн. Перехідні постсоціалістичні економіки. Економічна система сучасної України.

РОЗДІЛ II. ОСНОВИ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ ТА РИНКОВА ІНФРАСТРУКТУРА

Тема 2.1. Ринок. Ринкове розв'язання основних проблем економіки

Сутність ринку. Суб'єкти ринку. Особливості розв'язання основних проблем економіки “що виробляти”, “як виробляти”, “для кого виробляти” в умовах ринку.

Функції ринку. Роль ринку у виявленні та узгодженні економічних інтересів.

Ринкова конкуренція, її види та методи конкурентної боротьби. Досконала і недосконала конкуренція. Ринок і регулююча роль держави.

Тема 2.2. Товарне виробництво – основа ринкової економіки

Форми організації суспільного виробництва. Натуральне господарство. Умови виникнення товарного виробництва. Сутність товарного виробництва, його риси. Просте і капіталістичне товарне виробництво. Сучасне товарне виробництво. Розвиток товарного виробництва і виникнення ринкової економіки.

Товар та його властивості. Величина вартості товару. Закон вартості. Теорії вартості.

Тема 2.3. Гроші як засіб функціонування ринкової економіки

Виникнення, сутність та роль грошей. Функції грошей. Еволюція грошей.

Види грошей. Паперові гроші. Замінники грошей. Банківські депозити.

Грошовий обіг. Кількість грошей, необхідна для грошового обігу. Інфляція. грошові системи. Конвертованість грошей.

Гроші в Україні.

Тема 2.4. Економічний механізм функціонування ринку

Як функціонує ринок. Взаємозв'язок попиту, пропозиції, конкуренції та ціни.

Попит. Функція попиту та її графічне зображення. Закон попиту. Нецінові чинники попиту. Еластичність попиту.

Пропозиція. Функція пропозиції та її графічне зображення. Закон пропозиції. Нецінові чинники пропозиції. Еластичність пропозиції.

Взаємодія попиту та пропозиції і утворення ринкової ціни. Ціна ринкової рівноваги. Явища дефіциту та надлишку товарів як вираз ринкової нерівноваги.

Роль конкуренції в утворенні ринкової ціни та урівноваженні попиту і пропозиції. Конкуренція і монополія. Роль держави у захисті конкуренції. Антимонопольне законодавство. Інші напрямки впливу держави на подолання недоліків ринкового механізму.

Тема 2.5. Види ринків. Особливості ціноутворення на окремих ринках

Національний ринок як система взаємопов'язаних ринків. Види ринків. Ринки природних ресурсів (землі), праці, товарів та послуг, капіталів, грошей, цінних паперів, валют, інформації.

Особливості ціноутворення на окремих ринках.

Тема 2.6. Ринкова інфраструктура

Поняття ринкової інфраструктури, її значення та елементи.

Товарні та фондові біржі, їх функції. Механізм функціонування та операції бірж.

Банки. Банківська система. Функції банків. Операції банків.

Інвестиційні фонди, довірчі товариства, страхові компанії, інші фінансово-кредитні посередники.

Служби зайнятості.

Організаційно-дослідна інфраструктура: інформаційно-консультативні фірми, аудиторські організації тощо.

Ринкова інфраструктура в Україні.

Тема 2.7. Доходи у ринковій економіці

Поняття доходу. Принципи формування доходів у ринковій економіці. Первинні і вторинні доходи. Номінальні і реальні доходи.

Доходи, пов'язані з використанням факторів виробництва.

Земельна рента, її види та механізм використання. Рента і орендна плата.

Заробітна плата, її форми. Номінальна та реальна заробітна плата.

Позичковий процент. Норма процента.

Прибуток. Норма прибутку та фактори, що її визначають. Спонукальна роль прибутку.

Перерозподіл доходів у ринковій економіці та формування кінцевих доходів. Роль держави у перерозподілі та формуванні доходів.

РОЗДІЛ III. ПІДПРИЄМСТВО ТА ПІДПРИЄМНИЦТВО

Тема 3.1. Підприємство як суб'єкт ринкової економіки. Підприємництво.

Сутність підприємства, його функції. Організаційні форми та види підприємств. Зв'язок підприємства з економікою в цілому.

Підприємництво. Роль підприємця. Види підприємницької діяльності. Підприємництво в Україні.

Тема 3.2. Підприємницький дохід.

Валовий дохід (виручка від реалізації) підприємництва. Витрати виробництва. Постійні, змінні, середні та загальні витрати. Явні та неявні (альтернативні) витрати.

Бухгалтерський та економічний прибуток. Нормативний прибуток. Підприємницький дохід, його структура та розподіл. Чинники підприємницького доходу.

Розподіл та використання підприємницького доходу в Україні.

Тема 3.3. Фінансування діяльності підприємництва

Фінансові відносини підприємства. Фінансові ресурси підприємства та їх джерела. Баланс підприємства, структура активів та пасивів.

Звіт про фінансові результати підприємства. Валовий та чистий дохід від реалізації продукції, робіт, послуг. Собівартість реалізації продукції, робіт та послуг. Валовий та чистий прибуток. Прибутковість капіталовкладень підприємства та рентабельність його основної діяльності.

Тема 3.4. Менеджмент та маркетинг у підприємницькій діяльності.

Зміст управління (менеджменту) та його елементи. Функції аналізу, планування, організації, мотивації та контролю.

Історія управлінської науки. Вимоги до сучасного менеджера.

Маркетингова діяльність та її елементи. Мета маркетингових досліджень.

РОЗДІЛ IV. НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА ЯК ЦІЛЕ

Тема 4.1. Деякі прояви макроекономічної цілісності.

Поняття економіки як цілого. Суб'єкти макроекономічних відносин.

Відповідність сукупних доходів і сукупних витрат, сукупного попиту і сукупної пропозиції як прояв макроекономічної цілісності.

Макроекономічні коливання та циклічність розвитку економіки. Види циклів. Антициклічна політика держави.

Тема 4.2. Обґрунтування механізму забезпечення макроекономічної рівноваги.

Досягнення макроекономічної рівноваги як фундаментальна проблема економіки.

Класичні та кейнсіанські погляди на механізм формування макроекономічної рівноваги. Історична зумовленість та значення кейнсіанства. Течія прихильників класичного підходу в Україні.

Неокласичні погляди на проблеми досягнення макроекономічної рівноваги.

Тема 4.3. Валовий внутрішній продукт та інші макроекономічні показники.

Сутність макроекономічних показників. Валовий внутрішній продукт (ВВП) – найголовніший макроекономічний показник. Валовий національний продукт (ВНП). Методика розрахунку ВВП та ВНП.

Структура ВВП за доходами та витратами. Використання ВВП для визначення динаміки національного виробництва та міжнародних зіставлень.

Номинальний та реальний ВВП. Дефлятор ВВП.

Інші макроекономічні показники, їх значення та методика їх розрахунку: чистий внутрішній продукт, національний доход, сукупний особистий доход.

ВВП в Україні та шляхи його зростання.

Тема 4.4. Безробіття як наслідок порушення макrorівноваги.

Зайнятість у ринковій економіці. Працездатні, зайняті, безробітні. Природа безробіття. Фактори, що зумовлюють невідповідність між пропозицією робочої сили та попитом на неї. Показники безробіття.

Види безробіття: фрикційне, структурне, циклічне. Заходи держави по обмеженню безробіття.

Безробіття в Україні.

Тема 4.5. Інфляція як макроекономічне явище

Суть і причини інфляції. Показники інфляції. Види інфляції: попиту, витрат та грошей.

Соціально-економічні наслідки інфляції. Як боротися з інфляцією.

Інфляція в Україні у 90-х роках ХХ століття та на сучасному етапі. Фактори інфляції. Антиінфляційні заходи держави.

Тема 4.6. Податково-бюджетна політика. Проблема дефіциту державного бюджету та державного боргу.

Зміст та мета податково-бюджетної (фінансової) політики держави. Стимулююча та стримуюча фінансова політика.

Складові податкової системи. Сутність податків та їх роль у формуванні бюджету. Принципи і механізми оподаткування. Види податків: прямі і непрямі, загальнодержавні та місцеві. Податкові пільги. Особливості оподаткування в Україні.

Державний бюджет. Доходи та видатки державного бюджету. Структура державного бюджету України.

Дефіцит бюджету та способи його фінансування. Державний борг країни.

Тема 4.7. Грошово-кредитна політика держави.

Зміст та мета грошово-кредитної політики держави. Ринок грошей. Чинники попиту та пропозиції грошей.

Роль банків у регулюванні грошового ринку. Банківська система країни. Центральний банк країни.

Засоби грошово-кредитної політики. Кейнсіанський підхід до грошово-кредитного регулювання. Політика “дешевих” та “дорогих” грошей.

Монетаристський підхід до регулювання грошового ринку.

Світовий досвід використання грошово-кредитної політики. Грошово-кредитна політика в Україні.

РОЗДІЛ V. СВІТОВА ЕКОНОМІКА

Тема 5.1. Світова торгівля. Торговельний баланс країни. Державне регулювання міжнародної торгівлі

Економічні причини виникнення світової торгівлі. Сучасні тенденції розвитку світової торгівлі.

"Теорія відносних переваг" у поясненні вигод від світової торгівлі.

Торговельний баланс країни: його значення та структура. Причини виникнення дефіциту торговельного балансу та протидіючі заходи держави.

Мито, імпорتنі квоти, ліцензії.

Зміст політики протекціонізму та лібералізму.

Міжнародні організації з регулювання торгівлі.

Тема 5.2. Міжнародна валютна система. Міжнародні гроші

Зміст міжнародних валютних відносин. Чинники попиту на іноземну валюту та її пропозиції.

Взаємозв'язаний рух товарів, послуг, капіталів і грошей у відносинах між країнами.

Платіжний баланс країни.

Міжнародна валютна система. Міжнародна ліквідність, валютний курс, валютні ринки та міжнародні валютно-фінансові організації.

Еволюція міжнародної валютної системи. Система золотого стандарту. Система золотодоларового стандарту. Ямайська валютна система. Види світових грошей.

Тема 5.3. Міжнародні валютно-фінансові організації

Необхідність існування та зміст діяльності міжнародних валютно-фінансових організацій. Міжнародний валютний фонд (МВФ). Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР). Європейські структури. Участь України в міжнародних організаціях.

Тема 5.4. Форми міжнародного підприємництва та науково-технічного співробітництва

Передумови міжнародного підприємництва та його риси. Спільні підприємства, зміст та правові основи діяльності. Вільні економічні зони: види та особливості формування. Інтеграція України у світову економіку.

Питання з «Економіки»

1. Що вивчає економічна наука?
2. Розвиток поглядів на предмет (об'єкт) економічних досліджень.
3. Загальна характеристика понять «виробництво», «обмін», «споживання».
4. Суб'єкти економічних відносин та їх класифікація.

5. Мета економічного дослідження.
6. Роль економічних знань у життєдіяльності суспільства та людини.
7. Взаємозв'язок економічної теорії з суспільними науками як політології, соціології.
8. Зв'язок економічної теорії і природничих наук (біології, географії).
9. Потреби і споживчі блага.
10. Класифікація економічних потреб.
11. Базові матеріальні потреби та потреби, зумовлені розвитком цивілізації.
12. Споживчі блага як спосіб задоволення потреб. Носії споживчих благ.
13. Безмежність потреб – стимул виробництва.
14. Зміст виробництва.
15. Структура виробництва та її класифікація.
16. Фактори виробництва: види та взаємозв'язок.
17. Доходи власників факторів виробництва.
18. Спеціалізація як засіб зростання продуктивності.
19. Взаємозв'язок людини та економіки.
20. Що дає економіка людині?
21. Обмеженість ресурсів та необхідність їх раціонального вибору.
22. Відтворювані та не відтворювані виробничі ресурси.
23. Типи економічних систем.
24. Критерії класифікації економічних систем.
25. Характеристика ринкової економіки.
26. Характеристика контрольованої (адміністративно-командної) економіки.
27. Змішана економіка сучасних розвинутих країн.
28. Характеристика конкуренції та її види.
29. Перехід від адміністративної до ринкової економіки в Україні.
30. Роздержавлення та приватизація власності в Україні.
31. Визначення ринку.
32. Ринкове розв'язання питань «що виробляти», «як виробляти», «для кого виробляти»?
33. Функції ринку.
34. Головні чинники (елементи) ринку та їх характеристика.
35. Попит та чинники, від яких він залежить.
36. Закон попиту. Графік залежності попиту від ціни.
37. Закон пропозиції. Графік залежності пропозиції від ціни.
38. Еластичність пропозиції і попиту.
39. Пропозиція та чинники, від яких вона залежить.
40. Ринкова ціна.
41. Гроші і обмін. Коротка історія грошей.
42. Функції грошей.
43. Види (типи) грошей.
44. Конвертованість грошей.
45. Характеристика типів ринків.
46. Джерела позичкового капіталу. Види кредиту.
47. Товарні біржі та їх функції.
48. Фондові біржі та їх функції.

49. Банки та їх функції.
50. Банки та банківська система.
51. Державна служба зайнятості в організації ринку праці.
52. Центральний банк країни та його функції.
53. Комерційні банки та їх функції.
54. Земельна рента як винагорода за користування землею. Ціна землі.
55. Заробітна плата – винагорода за працю. Теорії заробітної плати.
56. Мінімальна заробітна плата.
57. Диференціація заробітної плати.
58. Позичковий процент та чинники, що визначають його норму.
59. Прибуток та фактори, що впливають на його величину.
60. Ринкові перетворення в Україні.
61. Загальні проблеми країн постсоціалістичного розвитку.
62. Загальні закономірності процесу переходу до ринку.
63. Особливості формування ринку в Україні.
64. Види підприємницької діяльності.
65. Підприємство і підприємництво.
66. Форми власності та організаційні типи підприємств.
67. Підприємство та його функції.
68. Малі і великі підприємства: переваги, недоліки.
69. Фермерське господарство.
70. Державне підприємство.
71. Функції підприємця.
72. Сутність та складові управлінської діяльності.
73. Сутність менеджменту та його основні функції.
74. Функції менеджера.
75. Основні погляди (теорії) на проблеми управління.
76. Сутність та складові маркетингової діяльності.
77. Загальна характеристика менеджменту і маркетингу.
78. Торговельне підприємство: сутність та його функції.
79. Некомерційні (неприбуткові) підприємства та особливості їх діяльності.
80. Формування елементів ринкової інфраструктури в Україні.
81. Економіка як ціле та її структура.
82. Основні макроекономічні пропорції.
83. Необхідність та сутність структурної перебудови в Україні.
84. Циклічність як форма руху економіки.
85. Довгі економічні цикли.
86. Основні показники результатів національного виробництва.
87. Значення системи національних рахунків.
88. ВВП – узагальнюючий економічний показник та методи його розрахунку.
89. Національний дохід та інші показники національних рахунків.
90. Зайнятість і безробіття.
91. Безробіття, його види та рівень.
92. Засоби боротьби з безробіттям.
93. Безробіття в Україні: причини та шляхи подолання.
94. Сутність та причини інфляції.

95. Види інфляції. Можливі заходи стримання інфляції.
96. Податки та їх роль у економіці.
97. Структура (види) податків.
98. Державний бюджет: сутність, джерела надходжень та витрати.
99. Бюджетний дефіцит: причини і наслідки.
100. Засоби грошово-кредитного регулювання. Кейнсіанський та монетаристський підходи.
101. Світове господарство: сутність та закономірність розвитку.
102. Міжнародний поділ праці та чинники, які його визначають.
103. Глобалізація світової економіки.
104. Міжнародна торгівля. Протекціонізм та лібералізм як підходи до регулювання міжнародної торгівлі.
105. Міжнародна валютна система.
106. Платіжний баланс країни.
107. Міжнародні фінансово-кредитні організації.
108. Форми міжнародного підприємництва.
109. Міжнародне науково-технічне співробітництво.
110. Інтеграція України у світову економіку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бицюра Ю.В. Збірник завдань для державної підсумкової атестації з основ економіки: 11 клас/ Ю.В. Бицюра, Г.О. Горленко, С.Л. Капіруліна, - К.: Центр навчально-методичної літератури, 2011. – 96с.
2. Бобров В.Я. Основи ринкової економіки і підприємництва: Підручник.– К.: Вища школа, 2003.
3. Горленко Г.О. Збірник завдань для державної підсумкової атестації з економіки для учнів 11 класу / Г.О. Горленко. – Камінецьк-Подільський: Аксіома, 2010. – 224 с.
4. Господарський Кодекс України від 16 січня 2003 року. – К.: Атака, 2003. – 208с.
5. Економічна теорія: політекономія: практикум: навчальний посібник// за заг. ред. В.Д. Базилевича. – К.: Знання, 2010 – 494с.
6. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т.1 (Ред.кол.: ...С.В.Мочерний (відпов.ред.) та ін. – К.: Вид.центр “Академія”, 2000р.; Т.2; Т.3 – 2002 р.
7. Економічна теорія: Політекономія: Підручник /За ред. В.Д.Базилевича.- 7-ме вид., перероб. і доп. – К.: Знання-Прес, 2008.
8. Єщенко П.С., Палкін Ю.І. Сучасна економіка: Навч. посібник. – К.: Вища школа, 2005.
9. Загальна економіка: Підручник / І.Ф.Радіонова та ін., за ред І.Ф.Радіонової. – 6-те вид. доп. і перероб. – Кам’янець-Подільський, Аксіома, 2008.
10. Закон України “Про внесення змін і доповнень до Закону України “Про приватизацію невеликих державних підприємств /малу приватизацію/” від 15 травня 1996р. // “Урядовий кур’єр”, 1996, 22 серпня.
11. Закон України “Про внесення змін до Закону України “Про приватизацію майна державних підприємств” від 19 лютого 1997 р. // “Урядовий кур’єр”, 1997, 15 травня.

12. Історія економічних учень: Підручник / За ред. В.Д.Базилевича. – К.: Знання, 2004 (Класичний університетський підручник).
13. Кейнс М.Дж. Общая теория занятости, процента и денег. – М.: Мысль, 1978.
14. Конституція України. К.: 1996.
15. Лукинов И.И. Эволюция экономических систем. М.: 2002р.
16. Макконнелл К.Р., Брю С.Л. Экономикс: Принципы, проблемы и политика, в 2-х т.: Пер. с англ. 11-го изд. М.: Республика, 1992.
17. Маркс К. Капітал // Маркс К., Енгельс Ф. – Твори, вид. 2-е, тт. 23-26.
18. Маршалл А. Принципы экономической науки. В 3-х томах. Пер. с англ., М.: Прогресс, 1993.
19. Перехідна економіка: Підручник / В.М.Геєць, Є.Г.Панченко, Е.М.Лібанова та ін. За ред. В.М.Гейця. К.: Вища школа, 2003. 591с.
20. Смит А. Исследование о природе и причинах богатства народов. М.: Соцэкгиз, 1962.

Затверджено на засіданні кафедри економічної теорії 19 січня 2011 р., протокол № 6.

Голова фахової комісії

Жалдак М.І.